

ใบความรู้

เรื่อง แคว้นสุพรรณภูมิ และแคว้นละโว้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เจาะเวลาอยุธยา เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา วิชาประวัติศาสตร์ไทย ๔

แคว้นสุพรรณภูมิ

สุพรรณภูมิเป็นรัฐที่เกิดขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๘ จากการเป็นชุมชน ทางการค้า แหล่งของป่า แหล่งเพาะปลูก และแหล่งผลิตภาชนะดินเผาบริเวณ ลุ่มน้ำท่าจีนโดยเป็นพื้นที่ที่เคยถูกทำประโยชน์มาก่อน เอื้อให้ผู้มาใหม่สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้สะดวกรัฐแห่งนี้เติบโตในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19 ดังปรากฏในจารึกพ่อขุนรามคำแหงและความเจริญขึ้นในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ จากการปรากฏตัวของผู้นำรัฐคือ สมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้าและเจ้านครอินทร์ ซึ่งต่อมาได้ขยายอำนาจเศรษฐกิจการเมืองไปปกครองกรุงศรีอยุธยา รัฐสุพรรณภูมิมีรูปแบบศิลปกรรมเฉพาะตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบเจดีย์ที่มีลักษณะสำคัญคือมีส่วนเรือนประดิษฐานพระพุทธรูปอยู่ในผัง ๘ เหลี่ยม ต่อมาได้วิวัฒนาการกลายเป็นเจดีย์องค์ระฆังตั้งอยู่ฐาน ๘ เหลี่ยมซึ่งเราก็พบเจดีย์ลักษณะนี้ ในพระนครศรีอยุธยาจำนวนมาก สอดรับกับพงศาวดารที่วาทษัตริย์ราชวงศ์สุพรรณภูมิได้ไปปกครองกรุงศรีอยุธยาในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ - ๒๑

แคว้นละโว้

ละโว้ หรือ ลพบุรี เป็นเมืองสำคัญที่มีการอยู่อาศัยต่อเนื่องตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงปัจจุบัน ยาวนานนับพันปี โดยเฉพาะในสมัยอยุธยาที่ละโว้เป็นหัวเมืองสำคัญและเป็นต้นแบบทางวัฒนธรรม ศิลปกรรมของกรุงศรีอยุธยาโดยเฉพาะสมัยสมเด็จพระนารายณ์ ที่เกิดเหตุการณ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสยาม - ฮอลันดาและอาจรวมถึงความอุดมสมบูรณ์และบรรยากาศที่ดีของเมืองละโว้ จึงทำให้พระองค์เลือกที่จะปรับปรุงเมืองครั้งใหญ่ เพื่อใช้เป็นที่ประทับ สถานที่ว่าราชการ สำราญพระอิริยาบถ ยาวนานถึง ๘ เดือนต่อปี เมื่อละโว้ถูกปรับปรุงพระราชวัง แนวกำแพง ป้อมปราการรวมถึงการซ่อมศาสนสถานต่าง ๆ อย่างมากมาย เปรียบดังการนำกรุงศรีอยุธยามาไว้ที่เมืองละโว้ อีกทั้งสมเด็จพระนารายณ์ทรงเลือกประทับ ณ ละโว้ยาวนานกว่าที่กรุงศรีอยุธยา เสมือนเป็นราชธานีอีกแห่งหนึ่งของสยาม

ที่มา

กรมศิลปากร. (๒๕๖๓). สายสัมพันธ์ สองราชธานี กรุงศรีอยุธยา - เมืองละโว้. สืบค้นเมื่อ ๑ ตุลาคม

๒๕๖๕ จาก <https://www.finearts.go.th/main/view/27328->

ฉันทัส เพียรธรรม. (๒๕๖๐, มกราคม - เมษายน). การสังเคราะห์องค์ความรู้ประวัติศาสตร์รัฐสุพรรณภูมิ

จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม. วิทยาลัยนครราชศรีมา. ๑๑(๑)

สืบค้นเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ จาก <http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal>

[/2560Vol11No1_724.pdf](http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2560Vol11No1_724.pdf)

